

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๔/๒๕๕๔

วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ศาลจังหวัดนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของบริษัท นครราชสีมาทำไม้ จำกัด จำเลยที่ ๑ ในคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ ล. ๕/๒๕๕๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ความว่า

ศาลจังหวัดนครราชสีมา ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘ เรื่องผิดสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและค้ำประกัน ระหว่างธนาคารกรุงเทพ จำกัด โจทก์ กับบริษัท นครราชสีมาทำไม้ จำกัด จำเลยที่ ๑ และนายไพบูลย์ รัตนเศรษฐ์ จำเลยที่ ๒ ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินเป็นจำนวน ๒๒๔,๑๑๑.๒๕ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๘ เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ โจทก์ได้ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมาว่า จำเลยทั้งสอง ไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามคำพิพากษา และตกเป็นลูกหนี้ของโจทก์จำนวนถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๕๖๑,๗๗๒.๗๗ บาท และจำเลยทั้งสองไม่มีทรัพย์สินอื่นที่จะยึดมาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์ จึงเป็นบุคคลผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยทั้งสองเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ศาลจังหวัดนครราชสีมาได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๐ ว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ เป็นหนี้โจทก์ตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดเป็นเงิน ๕๖๑,๗๗๒.๗๗ บาท และหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ซึ่งกำหนดจำนวนได้แน่นอนและถึงกำหนดชำระแล้ว และจำเลยที่ ๑ มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ ๑ เด็ดขาด และยกฟ้องจำเลยที่ ๒

จำเลยที่ ๑ ยื่นอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ให้มีคำพิพากษา แก่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น โดยให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยทั้งสอง ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ได้มีคำพิพากษาขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๑

ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ว่าการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ บังคับคดีนี้อาจเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลย ในการที่จำเลยจะจัดการทรัพย์สินของตนได้ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนที่ศาลจะพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายต่อไป แม้ว่าคดียังไม่ถึงที่สุด จำเลยเห็นว่า ก่อนที่ลูกหนี้จะตกเป็นบุคคลล้มละลาย สถานะของลูกหนี้ก็เหมือนบุคคลทั่วไป อันน่าจะมีสิทธิในทรัพย์สินของตนเองได้โดยสมบูรณ์ ดังนั้นบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ ที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้จึงขัดต่อมาตรา ๒๕ แห่งรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีและการพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยไว้ชั่วคราว แล้วส่งคำร้องนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานต่อไปตามนัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

นอกจากนั้นเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ จำเลยที่ ๑ ยื่นฎีกา ขอให้ศาลฎีกาพิพากษา กลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ โดยยกฟ้องโจทก์หรือให้ศาลชั้นต้นรับบัญชีพยาน เพิ่มเติมฉบับลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๕

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำแถลงต่อศาลจังหวัดนครราชสีมา ว่า เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จำเลยได้ขอให้ศาลจังหวัดนครราชสีมาส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ คำร้องดังกล่าวโจทก์ไม่ได้คัดค้านจึงขอให้ศาลดำเนินการส่ง คำร้องดังกล่าวตามทางการให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยต่อไป

ศาลจังหวัดนครราชสีมา ได้นัดฟังคำพิพากษา คำสั่งศาลฎีกาในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ในวันนั้นศาลเห็นว่าเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า เมื่อคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ศาล รอกการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นนั้นตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จึงให้คดีอ่านคำสั่งศาลฎีกา และส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยก่อนมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการ พิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้ พิจารณาวินิจฉัย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า คำโต้แย้งของคู่ความ ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ก็ได้”

ในเรื่องนี้จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดนครราชสีมาโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาล มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ บทบัญญัติที่จำเลยโต้แย้งนั้นเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีและยังไม่มี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น คำโต้แย้งดังกล่าวยังได้ระบุความเห็น ของจำเลยว่า ก่อนที่ลูกหนี้จะตกเป็นบุคคลล้มละลาย น่าจะมีสิทธิในทรัพย์สินของตนโดยสมบูรณ์ คำโต้แย้งนั้นเป็นสาระสำคัญ จึงเป็นสาระที่ควรจะได้รับพิจารณา วินิจฉัย นอกจากนั้นคดีก็ถือว่ายังไม่สิ้นสุด เนื่องจากศาลจังหวัดนครราชสีมายังไม่ได้อ่านคำสั่งศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับเรื่องนี้ไว้ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามคำร้องมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ และเสรีภาพนั้นมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้อง ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย” และวรรคสาม บัญญัติว่า “บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ได้ห้ามการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เว้นแต่มีกฎหมายเฉพาะที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้จำกัด

สิทธิและเสรีภาพดังกล่าว การจำกัดสิทธิและเสรีภาพทำได้เท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นไม่ได้ ส่วนวรรคสองเป็นการขยายความกฎหมายเฉพาะที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้นว่าต้องเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ใช่ตราขึ้นเพื่อใช้กับกรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเจาะจง และในกฎหมายเฉพาะนั้นต้องระบุบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการออกกฎหมายดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓๕ ได้บัญญัติไว้ว่า วรรคสองและวรรคสาม แห่งมาตรา ๒๕ นี้ยังไม่ใช้บังคับกับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” มาตรา ๔๘ นี้ เป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินโดยทั่วไป สิทธิดังกล่าวมีขอบเขตเพียงใด และการจำกัดมิได้มากน้อยเพียงใดนั้นจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ คือต้องมีการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและจำกัดสิทธิเช่นว่านั้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ การกำหนดขอบเขตและการจำกัดสิทธิข้างต้นโดยกฎหมายทำได้มากน้อยเพียงใด รัฐสภาสามารถออกกฎหมายกำหนดขอบเขตและจำกัดสิทธิดังกล่าวโดยไม่มีข้อจำกัดได้หรือไม่ ในเรื่องนี้จำต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่าประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและใช้ระบบเศรษฐกิจเสรี ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ที่บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” และมาตรา ๕๐ ที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม”

ระบอบประชาธิปไตยและระบบเศรษฐกิจเสรีมีหลักการที่สำคัญประการหนึ่งคือ หลักการบุคคลที่ให้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและกิจการธุรกิจและยอมรับในกลไกตลาดเสรี เป็นการยอมรับความสำคัญของปัจเจกชน ดังนั้น บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง จึงเป็นการรับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน อันถือว่าเป็นหลักการที่ให้บุคคลมีสิทธิดังกล่าว เมื่อถือเป็นหลักเช่นนี้แล้ว การออกกฎหมายมากำหนดขอบเขตหรือจำกัดสิทธิย่อมต้องมีข้อจำกัดเช่นกัน เพราะถ้ายอมให้รัฐสภาออกกฎหมายกำหนดขอบเขตและจำกัดสิทธิอย่างไรก็ได้ หลักการที่ให้บุคคลมีสิทธิในทรัพย์สินจะไม่มี ความหมายแต่อย่างใด ดังนั้น การออกกฎหมายข้างต้นต้องเป็นไปตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ คือ ต้องเป็นกฎหมายเฉพาะและจำเป็น และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธินั้น

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ที่เกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สิน หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ได้แก่ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๒

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “ในการพิจารณาคดีล้มละลายตามคำฟ้องของเจ้าหนี้ นั้น ศาลต้องพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ หรือมาตรา ๑๐ ถ้าศาลพิจารณาได้ความจริง ให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่ถ้าไม่มีความจริงหรือลูกหนี้นำสืบได้ว่าอาจชำระหนี้ได้ทั้งหมด หรือมีเหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายให้ศาลยกฟ้อง” ในการพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐ นั้น คือพิจารณาเอาความจริงตามที่มาตรา ๕ บัญญัติไว้ว่า “เจ้าหนี้จะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อ (๑) ลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัว (๒) ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นหนี้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์คนเดียวหรือหลายคนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท และ (๓) หนี้้นั้นอาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ไม่ว่าหนี้้นั้นจะถึงกำหนดชำระโดยพลันหรือในอนาคตก็ตาม” และตามที่มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๕ เจ้าหนี้มีประกันจะฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ก็ต่อเมื่อ (๑) มิได้เป็นผู้ต้องห้ามมิให้บังคับการชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้เกินกว่าตัวทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันและ (๒) กล่าวในฟ้องว่าถ้าลูกหนี้ล้มละลายแล้วจะยอมสละหลักประกันเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายหรือตีราคาหลักประกันมาในฟ้องซึ่งเมื่อหักกับจำนวนหนี้ของตนแล้ว เงินยังขาดอยู่สำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท หรือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองล้านบาท”

ส่วนมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ บัญญัติว่า “เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้ (๑) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป (๒) เก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น (๓) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้”

บทบัญญัติทั้งมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๒ นั้น เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน โดยที่มาตรา ๑๔ เป็นการให้อำนาจแก่ศาลที่จะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ก่อนที่จะถูกศาลสั่งเป็นบุคคลล้มละลาย และเมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว มาตรา ๒๒ ให้อำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ การจำกัดสิทธิข้างต้นเป็นการจำกัดโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และกฎหมายดังกล่าวคือ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ นั้นเป็นกฎหมายเฉพาะ คือเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อจำกัดสิทธิของบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวเท่านั้น และเป็นกฎหมายที่ออกมาเท่าที่จำเป็น ดังในกรณีของมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๒ ที่ให้อำนาจศาลมีคำสั่ง

พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ได้ก่อนล้มละลายนั้น และให้อำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการทรัพย์สินเป็นความจำเป็น ถ้าไม่มีอำนาจเช่นนั้น ลูกหนี้อาจดำเนินการจำหน่ายหรือโอนทรัพย์สินของตนให้ผู้อื่น อันจะทำให้การรวบรวมทรัพย์สินรวมทั้งสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้เพื่อนำมาแบ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้จะเป็นไปไม่ได้ วัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายคือเพื่อรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลายให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และเพื่อให้เจ้าหนี้ได้รับการชำระหนี้ได้เร็วขึ้นและให้เจ้าหนี้ได้รับส่วนแบ่งจากทรัพย์สินของลูกหนี้อย่างเสมอภาคไม่มีเจ้าหนี้คนใดได้เปรียบเสียเปรียบ จึงต้องบัญญัติให้ศาลและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจข้างต้นตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๒ ตามลำดับ

นอกจากนี้มาตราทั้งสองยังหาได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สินไม่ เพราะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่ถูกสันนิษฐานว่ามีหนี้สินล้นพ้นตัวเท่านั้น ส่วนสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอื่นไม่ได้ถูกกระทบกระเทือนไปด้วย

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจจัดการทรัพย์สินหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ